Ekodoma
Enerģētika. Vide. Ekonomika.

ENERGOPĀRVALDNIEKS UN ENERĢIJAS PATĒRIŅA DATU APKOPOŠANA UN ANALĪZE

Praktiskā pieredze

Kristaps Kašs
SIA "EKODOMA"

Cesvaine, 31.05.2017

EKODOMA

- Ekodoma tika dibināta 1991.gadā un ir neatkarīgs inženierkonsultatīvs uzņēmums
- Galvenās darbības jomas: enerģētika, vide un ekonomika
- Mūsu komandu veido 16 aktīvi un labi izglītoti darbinieki, kas nepārtraukti papildina savas zināšanas
- Nozīmīgākās aktivitātes: vairāk nekā 1000 energoauditi pašvaldības, rūpniecības, dzīvojamās ēkās, ilgtspējīgu enerģijas rīcības plānu izstrāde, TEP, siltumapgādes koncepcijas, projektu pieteikumi u.c.

KĀPĒC VAJADZĪGS ENERGOPĀRVALDNIEKS?

&

Bieži enerģijas patēriņa samazināšana pašvaldībā apstājas tajā mirklī, kad jāsāk rīkoties – jānorīko atbildīgais

- Biežāk dzirdētie attaisnojumi, kāpēc tas netiek darīts:
  - mums šobrīd nav naudas/brīvo līdzekļu, lai piesaistītu jaunu darbinieku;
  - pašvaldībā nav tāda darbinieka, kas varētu uzņemties šos pienākumus, jo energopārvaldniekam ir jābūt ļoti zinošam enerģētikā;
  - pat ja atradīsim naudu, mēs nezinām, kādus pienākumus uzticēt šim jaunajam darbinieka un vai viņš būs pietiekami noslogots.

ENERGOPĀRVALDNIEKI LATVIJAS PAŠVALDĪBĀS. MŪSU PIEREDZE DARBĀ AR PAŠVALDĪBĀM

- 5 pašvaldības, ar kurām cieši strādājām 2015.-2017.gadā 50000&1SEAPs projekta ietvaros:
  - Ādaži (pieņemts energopārvaldnieks)
  - Cēsis (ārpakalpojums)
  - Daugavpils (energopārvaldnieks – teritorijas plānotāja)
  - Sigulda (energopārvaldnieks – projektu vadītāja)
  - Smiltene (energopārvaldnieks – būvinženieris)
- Papildus citviet:
  - Saldus (pieņemts energopārvaldnieks)
  - …

PRAKTISKĀ PIEREDZE NO CITĀM PAŠVALDĪBĀM ENERGOPĀRVALDĪBĀ

Daugavpils vicemērs saņem ISO 50001 sertifikātu

DAUGAVPILS: ENERGOPĀRVALDĪBAS ROBEŽAS

KĀ SĀKA DAUGAVPILS PILSĒTA

- Noteica atbildīgos, t.sk. energopārvaldnieku
- Definēja kārtību – datu nolasīšanā, pierakstīšanā u.c.
- Izmanto enerģijas monitoringa platformu www.energoplanosana.lv
- Seko līdzi patēriņa, salīdzina, izvērtē
- Šobrīd analizē 10 lielāko patērētāju galvenos enerģijas avotus
- Katru gadu izvirza jaunus mērķus
- Ir noticējuši, ka var…

NO PIEREDZES:
KĀPĒC NEPIECIEŠAMA CENTRALIZĒTA ENERĢIJAS PATĒRIŅA DATU UZSKAITE?

- Vairums pašvaldību nezina, cik patērē

  * Patēriņu zina tikai ar enerģijas patēriņu nesaistītie, piemēram, grāmatveži

- Nav skaidri noteikts, kas atbildīgs par kopējo datu uzskaiti un ietaupījumu

- Ja nav datu uzskaite, nevar zināt cik ietaupīt

To, ko tu mēri un uzskaiti, tu vari kontrolēt!

4.6.1 punkts ISO 50001

KO SAKA STANDARTS?
MONITORINGS, MĒRĪJUMI UN ANALĪZE

✓ Regulāri jāuzrauga, jāmēra un jāanalizē galvenie enerģijas patēriņa un energoefektivitātes raksturlielumi:

1) ENERĢIJAS PATĒRIŅŠ (absolūtās vērtības)

+

2) PATĒRIŅU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI (piem., t°, apkurināmā platība)

=

3) ENERGOEFEKTIVITĀTES INDIKATORI (piem., kWh/m2, apgaismojuma efektivitāte lm/w)

4) IEVIESTO PASĀKUMU EFEKTIVITĀTES NOVĒRTĒJUMS

5) FAKTISKĀ ENERĢIJAS PATĒRIŅA SALĪDZINĀJUMS AR PLĀNOTO

✓ Jādefinē un jāievieš piemērots enerģijas patēriņa mērījumu un monitoringa plāns *Cik bieži? Kādā veidā?*

✓ Šīs aktivitātes jādokumentē

- ✓ Jādefinē un jāievieš piemērots enerģijas patēriņa mērījumu un monitoringa plāns

  Cik bieži? Kādā veidā?

IR DAŽĀDAS IESPĒJAS KĀ TO DARĪT

KĀPĒC IZVEIDOTA ENERĢIJAS MONITORINGA PLATFORMA (EMS) TIEŠI PAŠVALDĪBĀM?

Lai risinātu šādas problēmas:

- Dati netiek uzskaitīti vienkopus
- Ja ir vienkopus, tad pieejami tikai 1 cilvēkam
- Ir dati un analīze, bet nav pieejami/saprotami citiem
- Trūkst komunikācija ar enerģijas patērētājiem
- Kas notiek, ja nomainās atbildīgais darbinieks?

EMP LIETOTĀJI

← Piekļuve datiem

← Pilna piekļuve visām ēkām

← Ēkas atbildīgais ievada datus par konkrēto ēku

KĀDUS DATUS JĀIEVADA 1X MĒNESI?

Ēkām

- Siltuma patēriņš (MWh)
- Elektroenerģijas patēriņš (kWh)
- Aukstā ūdens patēriņš (m^3)

Par ēku atbildīgais

Transportam

- Degvielas patēriņš
- Nobrauktie km
- Pasažieru skaits

Ielu apgaismojumam

- Elektrības patēriņš
- Darbināšanas stundu skaits

KĀDI DATI VĒL NEPIECIEŠAMI, LAI SĀKTU LIETOT?

PATĒRIŅU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI:

- Ēkām – apkurināmā platība (m^2), Apkures un ūdens uzsildīšanas veids
- Apgaismojumam – ielas posmu skaits, garums un platums, gaismekļu skaits un veids
- Transportam – izmantoto transporta līdzekļu skaits un veids pa maršrutiem

PATĒRIŅA DATI MĒNEŠA GRIEZUMĀ PAR PĒDĒJIEM 3 GADIEM

INFORMĀCIJA PAR PERSONĀM, KAS IEVADĪS IKMĒNEŠA DATUS

Ar uzskaiti viss nebeidzas, nepieciešama arī datu analīze!

Ko vajadzētu analizēt un kāpēc?

Ēkām:

- Enerģijas patēriņu gadu un mēnešu griezumā
- Enerģijas patēriņu atkarībā no āra gaisa t^o
- Ēkas īpatnējo siltuma un elektrības patēriņu (kWh/m^2)
- Enerģijas izmaksu salīdzinājumu

Ielu apgaismojumam:

- Patēriņu pret tumšo stundu skaitu
- Īpatnējo enerģijas patēriņu (kWh/m^2)
- Nominālo gaismas atdevi jeb apgaismojuma efektivitāti (lm/W)

Transportam:

- Faktisko īpatnējo degvielas patēriņu (l/100 km)
- Degvielas patēriņu uz pasažiera kilometru (Wh/pasažieri/km)

IEGUVUMI:

- Caurspīdīgums
- Enerģijas patērētāji (lietotāji) paši var redzēt savu patēriņu un to ietekmēt
- Nomainoties atbildīgajam/energopārvaldniekam, dati monitoringa sistēmā netiek pazaudēti
- Var turpināt taisīt jebkāda veida analīzi

KĀ UZSĀKT LIETOT RĪKU?

Iespēja saņemt lietošanas rokasgrāmatu

Apmācības (iekļautas abonēšanas maksā)

Jautājumu gadījumā un lai pieteiktos:

e-pasts: milda.petersone@ekodoma.lv
marika@ekodoma.lv

Ekodoma

Enerģētika. Vide. Ekonomika.

Marika Rošā
E-pasts: marika@ekodoma.lv
SIA «Ekodoma»
Noliktavas iela 3-3
Rīga
Tel: 67323212

Vairāk kā 25 gadu pieredze energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā